

діяльності; недостатньо конкретно визначенні цілі; специфічність результатів діяльності, яка проявляється в обмеженій можливості їх кількісного вимірювання, труднощах вимірювання соціального ефекту (не вся діяльність піддається кількісному визначенню, особливо це стосується сфери послуг) [3].

Важливість здійснення оцінювання діяльності соціального підприємства обумовлена тим, що це буде сприяти ефективному плануванню діяльності такого підприємства, а також надасть змогу потенційним інвестором прорахувати майбутні результати діяльності соціального підприємства, розмір потенційного доходу та контролювати ефективність використання вкладених коштів. Для працівників та благоотримувачів — проконтролювати чи відповідає діяльність соціального підприємства задекларованій меті. Для органів місцевого самоврядування — об'єктивно приймати рішення щодо доцільності сприяння розвитку тому або іншому соціальному підприємству. Для самих соціальних підприємств оцінка діяльності підприємства є підставою для оптимізації подальшої діяльності та допомагає продемонструвати свої переваги для залучення інвесторів [3].

Отже, для більш ефективного функціонування соціального розвитку підприємства є створення умов, за яких працівники мали б можливість самореалізації своїх сил, потенціалу, енергії. Це відбудеться в тому випадку, коли на підприємстві буде створено спеціальний управлінський підрозділ який буде забезпечувати ефективне використання трудового потенціалу працівників. Також повинні бути реальні передумови, а саме, матеріальні ресурси, фінансові джерела для створення і формування гідного життєвого статусу людини.

Література:

1. Бай С. І. Розвиток організації: політика, потенціал, ефективність : монографія. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. 280 с.
2. Михайлов А.М., Климчук А.О.. Мотивація та стимулювання персоналу в ефективному управлінні підприємством та підвищенні інноваційної діяльності. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. Суми. 2018. No1. С.218-234
3. Батажок С. Г. Можливості та локалізації розвитку соціального підприємництва в Україні. *Формування ринкових відносин в Україні*. - 2019. - № 7-8.
4. М. А. Саприкіна, М. А. Саєнсує, А. Г. Зінченкота [та ін.] Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика : посібник. Київ. 2018. 480 с.

УДК 330.341.1

ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОСИСТЕМНОГО ПІДХОДУ В ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ

*Теплюк М. А., канд.екон.наук, доц.,
Зубко Є. В., здобувачка вищої освіти*

*Київський національний економічний університет імені В.П. Гетьмана,
м. Київ*

Технологічне підприємництво надзвичайно впливає на розвиток, конкурентоспроможність та добробут націй. Формування та зростання цього явища, як і підприємництва в цілому, залежить як від людей, так і від пов'язаного з ним контексту. Екосистемний підхід останнім часом привертає велику увагу в різних сферах, таких як бізнес, інновації та підприємництво. Ці екосистеми, як і екологічні системи, є складними адаптивними системами. Всі вони мають деякі загальні властивості: кожна складається з

різних компонентів, які взаємодіють між собою, між їх змінними існують нелінійні зв'язки, і вони мають певні атрибути, такі як самоорганізація, петлі зворотного зв'язку та активні реакції на зміни навколишнього середовища.

Концептуалізація та застосування екосистемного підходу в сферах підприємництва чи інновацій все ще перебувають на початкових етапах. Технологічне підприємництво має унікальні характеристики, такі як висока цінність, високий ризик, триваліший час випуску на ринок та вища надійність ресурсів, що робить його особливим предметом у галузі підприємництва. Воно має певні зв'язки з іншими суміжними сферами (наприклад, економікою та підприємництвом), але через свої відмінні характеристики повинно приділяти особливу увагу концептуалізації. Однак, основний подібний акцент у більшості цих визначень робиться на виявленні та використанні технологічної можливості у формі створення та зростання нового бізнесу.

Екосистема підприємництва – це нова концепція у сфері підприємництва, що фокусується на різних елементах та їх відносинах, що дозволяють створювати та розвивати підприємство на конкретній території [2, с.170]. Підприємство зі специфічними особистими характеристиками та підприємницьке середовище (ресурси та умови) є двома аспектами підприємницької екосистеми.

Екосистема технологічного підприємництва – це складна сукупність компонентів, відносин та взаємодій, що сприяють створенню та зростанню фірм, що займаються підприємницькими технологіями. Запропоноване визначення скоріше відповідає характеристикам належної концепції. По-перше, воно ґрунтується на надійних пов'язаних джерелах, що підвищують його узгодженість. По-друге, розглядається основна характеристика різних екосистем (тобто складних елементів та взаємодій). По-третє, також підкреслюється результат цієї екосистеми, фірми, що займається новими технологіями.

Екосистема технологічного підприємництва, в якій підприємці будують свій бізнес, стосується поєднання факторів інновацій, які функціонують разом у симбіотичних відносинах [3, с.1169]. Це середовище, в якому підприємці функціонують як один невід'ємний компонент. Цінність, яку генерують нові підприємства, має важливий вплив на більш широку економіку в регіональному, національному та глобальному масштабах. Інформаційні технології надзвичайно важливі для соціального та економічного розвитку і є найбільш динамічною сферою для підприємницьких ідей. Важливість підприємництва в технологічній галузі пов'язана з впливом технологій на економіку та суспільство.

Технологічні екосистеми слід розглядати з точки зору функцій, які вони виконують, та їх функціональних можливостей. Технологічна галузь, де підприємницькі ідеї стають бізнесами, – це модульна система з точки зору технічних та технологічних інженерних наук, яка визначається різноманітними технологічними архітектурами, а з економічної точки зору – різноманітними організаційними формами [1, с.5]. Технологічна галузь, на якій можуть виникнути технологічні підприємницькі екосистеми, складається з основних груп компонентів наступним чином: рівень 1: взаємопов'язані обладнання та елементи, комп'ютери, мобільні пристрої, мережеве обладнання; рівень 2: мережі зв'язку та телекомунікації; рівень 3: платформи, програми та вміст; рівень 4: користувачі та клієнти технологічної екосистеми.

На всіх рівнях ми маємо різноманітні елементи, які взаємозалежні та пов'язані. Технологічна індустрія регулюється законами та правилами, і ці правила регулюються країнами. Розвиток технологічних рівнів підприємницьких екосистем корелюється зі ступенем регулювання та державних стратегій. Крім того, ступінь розвитку рівнів технологічної галузі сильно впливає на поведінку та тенденції споживачів. Конкуренція та інновації визначають напрямок, у якому кожен рівень, що формує технологічну галузь, буде розвиватися в майбутньому. Технологічна галузь визначається характером взаємозв'язків між компонентами, що виникають, та її рівнями.

Українська екосистема технологічного підприємництва є широкою та різноманітною, розподіленою в різних секторах та типах бізнес-моделі. Сектори електронної комерції та FinTech, особливо у послугах B2C, очолюють технологічну екосистему за кількістю стартапів. Примітно, що 79 відсотків усіх вітчизняних стартапів розташовані в Києві. Хоча такий тип кластеризації є очевидним у багатьох країнах, що розвиваються, він підкреслює необхідність подальшої диверсифікації в регіонах та поширення діяльності технічних підприємців. Поки в екосистемі бере участь багато суб'єктів, роль уряду заслуговує на увагу. Урядова політика може вплинути на всіх суб'єктів підприємницької діяльності та складові екосистеми: постачальників ресурсів, підприємницькі зв'язки всередині екосистеми та підприємницьке середовище екосистеми. Внесок уряду важливий через його прямий вплив на екосистему через створення сприятливих умов та надання стимулів для стартапів зі швидким зростанням [4, с.5].

Виходячи з екосистемного підходу, розвиток нації або регіону за допомогою технологічного підприємництва залежить від конкретних складних компонентів та їх взаємодії, що в цілому називається екосистемою технологічного підприємництва. Цю екосистему та її різні аспекти слід всебічно визначити та оцінити, щоб досягти належного стану. Нові підприємства, починаючи від технологічних стартапів, закінчуючи виробниками та роздрібними торговцями, є новаторами нових видів продуктів та послуг, які можуть додати значення в економіці та суспільстві. Зацікавлені сторони підприємницьких екосистем повинні розвивати бажання розробляти та впроваджувати стратегії сприяння підприємництву та зростанню. Підприємницькі екосистеми повинні забезпечувати доступ до фінансового та людського капіталу, належної освіти та конкурентного ділового середовища. Економічний потенціал підприємців може бути величезним. Якщо цей потенціал буде належним чином використаний, а підприємці-початківці забезпечені навичками та ресурсами, необхідними для втілення своїх ідей в успішний бізнес, вітчизняна економіка буде процвітати в майбутньому.

Література:

1. Acs Z., Stam E., Audretsch D., O'Connor A. The lineages of the entrepreneurial ecosystem approach. *Small Business Economics*. 2017. №49 (1). P. 1-10.
2. Brusoni S., Prencipe A. The organization of innovation in ecosystems: Problem framing, problem solving, and patterns of coupling. *Advances in Strategic Management*. 2013. №30. P. 167-194.
3. Clarysse B., Wright M., Bruneel J., Mahajan A. Creating value in ecosystems: Crossing the chasm between knowledge and business ecosystems. *Research Policy*. 2014. №43. P.1164-1176.
4. Oh D.-S., Phillips F., Park S., Lee E. Innovation ecosystems: A critical examination. *Technovation*. 2016. №54. P.1-6.

УДК 658.589

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

*Ткаченко А.М., докт.екон.наук, проф.,
Дацько Н.М., здобувач вищої освіти
Національний університет «Запорізька політехніка»,
м. Запоріжжя*

На сьогодні роль інновацій в економіці значно підвищилася. Без запровадження інновацій практично неможливо створити конкурентоспроможну продукцію, що має високу